

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Костадин Бураджиев

за дисертационния труд „Подробен анализ и детайлно структуриране на архитектурата на музикалната форма при работа на диригента над партитурата“ на Диан Бориславов Чобанов за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, специалност „Музикознание и музикално изкуство“
Катедра „Музикална педагогика и дирижиране“
Факултет „Музикална педагогика“
Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив

Диан Чобанов завършва с отличие НУМТИ "Добрин Петков", ДМА „Панчо Владигеров“ и Виенския Университет за музикално и изобразително изкуство. Той безспорно е един от най-добрите български и европейски диригенти, доказателство за което е впечатляващата му творческа биография - дирижира с голям успех множество концерти и оперни представления в редица европейски градове, САЩ, Бразилия, Китай и Казахстан, участник в редица европейски фестивали, член на жури на международни конкурси, музикален директор на Държавна Опера – Пловдив, носител на престижни награди от международни конкурси, осъществил е богата звукозаписна дейност.

В периода 2003-2010 г. е постоянен диригент на Камерен Оркестър Шонбрун, Виена; 2004-2010 г. е щатен диригент на Софийска Филхармония; от 2007-20013 г. е главен диригент на Държавна Опера Стара Загора; от 2012-2015 е главен диригент на Хърватски Камерен Оркестър, Загреб; от 2009 е щатен диригент в Хърватската Национална Опера в Загреб, а от 2013 е музикален директор на Държавна Опера Пловдив.

Всичко гореизброено е стабилна основа и отправна точка на представения дисертационен труд, който отразява пряката диригентска дейност на Диан Чобанов. Както авторът пише: *„Делта на научното изследване е в представяне и изясняване на редица методи, които могат да допринесат за верен прочит и правдиво пресъздаване на*

музикални произведения и да бъдат помощни средства на диригента и на всеки четящ и интерпретиращ нотно писмо музикант в самостоятелната работа над партитурата“.

Дисертационният труд на тема „Подробен анализ и детайлно структуриране на архитектурата на музикалната форма при работа на диригента над партитурата“ е в обем от 75 страници и е структуриран в увод, три глави с примери, изводи и заключение. Той е част от художественотворческа докторантура, включваща 6 концерта, свързани с темата на труда.

Към материалите за докторантурата са представени и три публикации, свързани с темата на труда – „Анализ на основните структурни елементи в партитурата и отражението им в диригентската интерпретация“; „Диригентски решения на полиметрични структури в балета „Пандора“; „Многопластов микроструктурен анализ. Микроструктурни йерархии. Музикална геометрия.“, които ясно отразяват научните търсения на докторанта, както и конкретни решения при интерпретацията на музикалните произведения.

Първа глава на труда подробно и хронологично се разглеждат трудовете на философи от различни епохи. Авторът изследва взаимовръзката обем-звук, изобразително-пространствено, акустично-музикално, музика-математика-архитектура, визирани са и съвременните аудио-технологии.

Втора глава на труда, озаглавена „Двоичен код“ ни запознава с бинарната система и възможността за използването и при анализиране на музикални произведения. Опирайки се на трудовете на Рац, Освалд, Гьоте, Хершковиц, Лендваи, Курт и Сваровски, Диан Чобанов ни представя свой научен подход за *бинарна дедукция и индукция* на музикална материя със съответни примери, анализи и представени графични изображения.

В тази основна глава на труда съществен интерес представлява свързването на музиката с архитектурата, с геометрията, с информатиката, с двоичните системи и използването на бинарен метод за музикален анализ. Диан Чобанов разкрива пред нас по какъв начин прави прочит на всяка партитура, за правилната и интерпретация, за разгадаването на музикалната форма на микро и макро ниво. Опирайки се на различни философски трудове, са разгледани различни взаимовръзки – музика-математика; музика-геометрия; музика-архитектура, направени са анализи и са изведени научните приноси на труда. Предложението от автора Бинарен метод е един нов, универсален подход към

музикалната творба и нейната интерпретация. Така, свързвайки своя диригентски, артистичен и педагогически опит, чрез дисертационния си труд Деян Чобанов ни поднася стройна научна разработка за ефективна аналитична работа на диригента над партитурата.

Трета глава на труда разглежда важен проблем в музиката, а именно музикалния преход „като *процес* и органичен съставен елемент от едно музикално цяло, а не като музикално-теоретична абстракция“. И от тук решаващата роля на диригента при овладяване на преходните процеси в оперните и симфонични те произведения. На базата на изследванията на Николаус Харнонкурт, Хелмут Брайденщайн, Йозеф Рийпел, Симон Зехтер, В. Й. Аланброк, с подходящи нотни примери, авторът анализира темпови и пропорционални специфики на Виенския Класицизъм, свързани с явленията виртуална смяна на такт, хамелеонов такт, темпова модуляция и *acceleratio mensurale*, основни традиционни и темпови пропорции, наследени от Ренесанса и на базата на редица примери от различни произведения, Диан Чобанов анализира различни темпови диригентски проблеми.

Напълно подкрепям направените изводи и изведените приноси на дисертационният труд на Диан Чобанов.

Като редовен посетител на представленията и концертите на Държавна опера – Пловдив и от съвместните ни участия, имам преки наблюдения от работата на този изключителен диригент. Точният диригентски жест, прецизността в работата над всяка партитура, върху всеки детайл от нея в търсене на „написаното между редовете“, се потвърждава и от великолепните изпълнения на творби от различни автори и епохи, и от представената теоретична разработка, която може да бъде отправна точка за обучение на всеки млад диригент. Всъщност, прилагането на Бинарния метод на работа, който Диан Чобанов използва в своята работа, забелязах при подготовката на съвместния ни концерт „Музика в ритми“, в детайлно разграфените партитури на малко познатата му музика на фолклорна основа и в прецизността на изпълнение по време на репетиции и на самия концерт.

Представената в справката впечатляваща концертна дейност на Диан Чобанов у нас и зад граница (само за периода 2016-2020 г. концертите са над 150), с изключително трудна концертна програма е доказателство, че той е един от най-добрите европейски и световни диригенти.

Сърдечно поздравявам докторанта и неговият научен ръководител доц. Кирил Чапликов за прекрасната дисертация, която безспорно има научен принос и ще е полезна, от практическа гледна точка, за всички диригенти с по-малко или с повече опит.

Отчитайки приносния характер на дисертационния труд, приносния характер на наградите и отличията от престижни наши и международни конкурси, реализираните значими концертни изяви у нас и в чужбина и общественно-професионалната дейност, отразени в настоящото становище, с пълно ОСНОВАНИЕ и УБЕДНОСТ давам своята *положителна оценка и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор”* на Диан Бориславов Чобанов, област на висше образование 8. Изкуства, Професионално направление: 8.3. Музикално и танцово изкуство, докторска програма Музикознание и музикално изкуство.